

REAALAJAMAJANDUS

LEIUD REAALAJAMAJANDUSE ALUSTE JA RAKENDUSVÕIMALUSTE UURINGUST

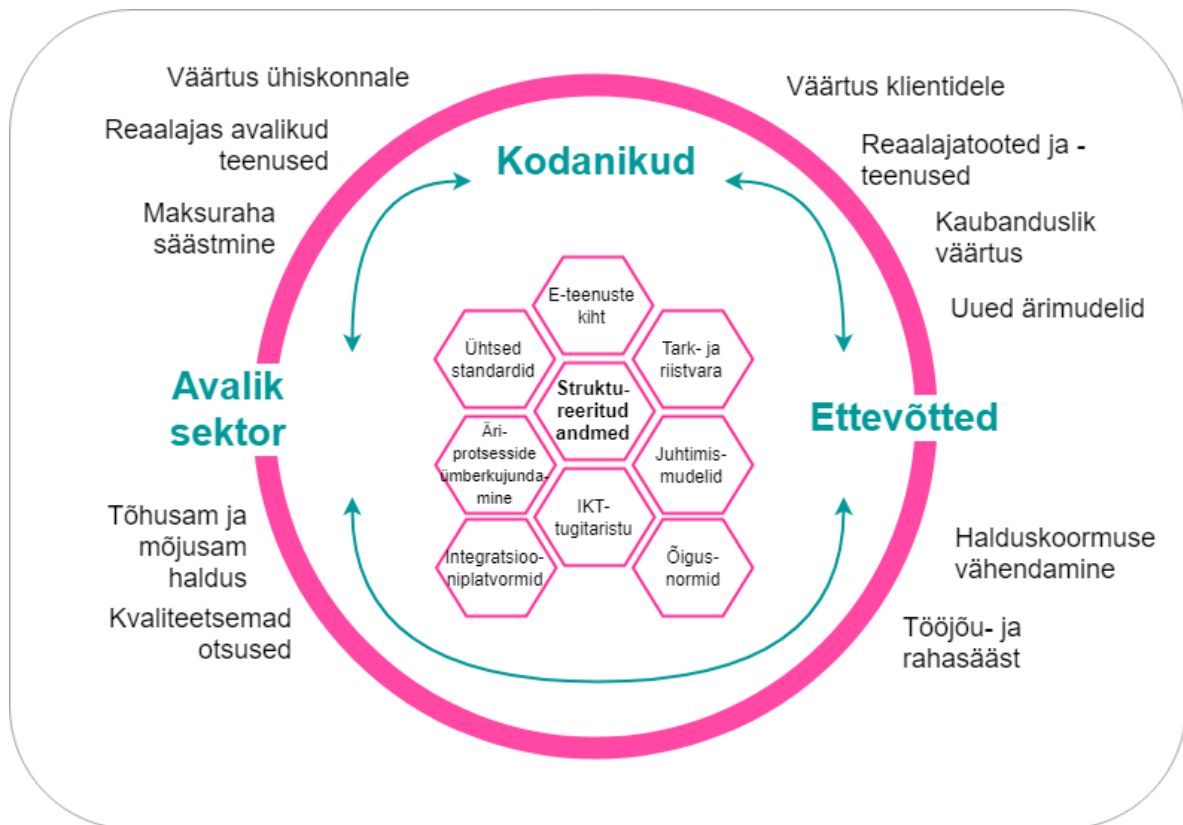
Reaalajamajandus (RTE) on digitaalne ökosüsteem, kus **tehingud** eri osapoolte vahel toimuvad **reaalajas või minimaalse viitega**. See tähendab paberipõhiste majandustehingute ja haldustoimingute asendamist automaatse andmevahetusega digitaalsel, struktureeritud, masintöödeldaval ja standardiseeritud kujul.

Reaalajas andmevahetus **kiirendab infovooge ja parandab info kvaliteedi**, mis omakorda:

- ◆ kiirendab äriprotsesse
- ◆ hoiab kokku ressursse ja vähendab tehingukulusid
- ◆ kasvatab ettevõtete tõhusust ja konkurentsivõimet
- ◆ tõstab otsuste kiirust ja kvaliteeti
- ◆ suurendab läbipaistvust
- ◆ ergutab majanduslikku ja sotsiaalset innovatsiooni

Näiteid RTE-lahendustest

e-arve
e-kviitung
automaatne aruandlus
e-veoseht
reaalaja e-hanked
välkmaksed
reaalajas tarneahelad
reaalaja tooteinfo

Kasud ettevõtetele

- ◆ Väiksem halduskoormus
- ◆ Ressursside kokkuhoid
- ◆ Optimeeritud tarneahelad
- ◆ Suurem tootlikkus
- ◆ Reaalajas juhtimine
- ◆ Uued ärimudelid

Kasud avalikule sektorile

- ◆ Tõhusam avalik sektor
- ◆ Mõjusamad avalikud teenused
- ◆ Andmepõhine ennustamine ja riskide ennetamine
- ◆ Kvaliteetsemad otsused

Kasud kodanikele

- ◆ Personaliseeritud reaalaja tooted ja teenused
- ◆ Toode asukohainfo ja päritolu jälgimine
- ◆ Maksimaksja raha tõhus kasutus
- ◆ Reaalajas avalikud teenused

Ehituskivid & võimaldajad

- ◆ Struktureeritud äriandmed
- ◆ e-arved, e-kviitungid
- ◆ Universaalsed XML-põhised standardid, nt XBRL GL
- ◆ Tark- ja riistvara andmete kogumiseks
- ◆ Digitaalsed närvivõrgud & organisatsioonide vahelised integratsiooniplatvormid
- ◆ Toetav IT-taristu (andmevahetusplatvorm, unikaalsed identifikaatorid, e-ID)
- ◆ Koosvõime juhtimismudelid
- ◆ Toetav õiguslik raamistik

Kasud arvudes

- ◆ E-arveid on **60-80% odavam** töödelda kui paberarveid
- ◆ Soomlaste arvutused näitavad, et ettevõtted saaksid e-kviitungitega kokku hoida **900 miljonit eurot aastas**
- ◆ E-arve vähendab **süsinikujalajälge 63-99%** võrra
- ◆ Reaalajas tarneahelad võivad aidata vähendada ettevõtete **tegevuskulusid 30%** ja **müügikadusid 75%**

Takistused & väljakutsed

- ◆ Vähene arusaam reaalajamajandusest
- ◆ Ebaselged kasud
- ◆ Ressursipuudus investeringuteks
- ◆ Organisatsioonid ei soovi muutusi
- ◆ Andmekvaliteedi probleemid
- ◆ Iganenud süsteemid
- ◆ Standardite killustatus
- ◆ Piiriülese andmevahetuse õiguslikud takistused

Võimalikud riskid

- ◆ Küberturvalisus
- ◆ Andmelekked
- ◆ Riigi liigne kontroll
- ◆ Ülestandardiseerimine
- ◆ Digitaalne isolatsioon

Kolm võtmevaldkonda

Reaalajas arvestus ja aruandlus vähendab ettevõtete halduskoormust ja on ühtlasi valdkond, millega on tänu olemasolevatele ehituskividele võimalik kiiresti edasi minna. Järgmised olulised sammud on ühtsete standardite, taksonoomiate ja klassifikaatorite väljatöötamine automaatse aruandluse võimaluste laiendamiseks.

Reaalajas majandusprognosisid kasutavad masinloetavaid finantsandmeid sisendina analüüsimudelites, et hinnata ja ennustada majanduse olukorda reaalajas. Tehisintellekti ja masinõppetehnoloogiate abil saab avalik sektor teha täpsemaid andmepõhiseid ennustusi, tuvastada riske ja hoiatada ettevõtteid finantsriskide või pankrotiohu eest.

Reaalajas tarneahelad on potentsiaalikaim valdkond, kus reaalaja-lahendused saaksid luua lisandväärtust ja toetada innovatsiooni. Integreeritud tarneahelad ja reaalaja-andmed aitavad tõsta ettevõtete tõhusust ja tootlikkust, jälgida ja planeerida kaubavarusid ning kiiresti reageerida muutustele nõudluses. Lisaks loovad need uusi võimalusi innovaatiliste toodete, teenuste ja ärimudelite arendamiseks.

Soovitused järgmisteks sammudeks

1. Koostada reaalajamajanduse teekaart (visioon, sammud, ajajoon).
2. Testida tehnilist platvormi turvaliseks reaalaja-andmete vahetamiseks äripartnerite vahel.
3. Pakkuda esimeste seas Euroopa ühtse digivärava kaudu piiriüleseid e-teenuseid.
4. Seada prioriteediks ja toetada ettevõtluse ja tööstuse digiüleminekut.
5. Keskenduda kriitilise massi loomisele reaalaja-lahenduste kasutajatest.
6. Investeerida uutesse tehnoloogilistesse lahendustesse, mis kasutavad ja vääripindavad reaalaja-andmeid (nt plokiahela-põhised „targad lepingud“).

Uuringu viis läbi

Uuringu tellis

MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM